

Sygn. akt I C 653/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	Sędzia Alina Gąsior
Protokolant	Beata Gurdziołek

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2020 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank S.A. z siedzibą w W.

przeciwko J. K., D. K.

o zapłatę

1. zasądza solidarnie od pozwanych J. K. i D. K. na rzecz powoda (...) Bank S.A. z siedzibą w W.:

- kwotę 83.983,26 (osiemdziesiąt trzy tysiące dziewięćset osiemdziesiąt trzy 26/100) złotych z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP rocznie, ale nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 28 lutego 2019 roku do dnia zapłaty;

- kwotę 4.290,22 (cztery tysiące dwieście dziewięćdziesiąt 22/100) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 marca 2019 roku do dnia zapłaty ;

- kwotę 4.906,85 (cztery tysiące dziewięćset sześć 85/100) złotych z ustawowym odsetkami za opóźnienie od dnia 4 marca 2019 roku do dnia zapłaty;

- kwotę 16,30 (szesnaście 30/100) złotych ;

2. zasądza solidarnie od pozwanych J. K. i D. K. na rzecz powoda (...) Bank S.A. z siedzibą w W. kwotę 4.680,92 (cztery tysiące sześćset osiemdziesiąt 92/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia Alina Gąsior

Sygn. akt I C 653/19

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 4 marca 2019 r. powód (...) Bank S.A. z siedzibą w W. wniósł do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie w elektronicznym postępowaniu upominawczym o zasądzenie od pozwanych J. K. i D. K. solidarnie kwoty 83.983,26 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP rocznie, nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 28 lutego 2019 roku do dnia zapłaty, kwoty 4.290,22 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 marca 2019 roku do dnia zapłaty, kwoty 4.906,85 zł z

ustawowym odsetkami za opóźnienie od dnia 4 marca 2019 roku do dnia zapłaty oraz kwoty 16,30 zł wraz z kosztami postępowania w wysokości 1.165 zł. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że kwota dochodzona pozwem wynika z braku wywiązania się przez pozwanych ze spłat na podstawie umowy kredytu nr (...) z dnia 22 stycznia 2014 r., którą następnie powód wypowiedział. Powód podał, iż na dochodzoną pozwem kwotę składają się kwoty: 83.983,26 tytułem należności głównej (niespłacony kapitał), 4.290,22 zł tytułem odsetek umownych za okres korzystania z kapitału w wysokości 10% od dnia 19 lutego 2018 r. do 7 sierpnia 2018 r., 4.906,85 zł tytułem odsetek za opóźnienie w wysokości 10% od dnia 19 lutego 2018 r. do dnia 27 lutego 2019 r. oraz 16,30 zł tytułem opłat i prowizji.

W dniu 19 marca 2019 r. w sprawie sygn. akt VI Nc-e 402787/19 Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie przekazał sprawę do tut. Sądu z uwagi na brak podstaw do wydania nakazu zapłaty.

W odpowiedzi na pozew oboje pozwani wskazali, iż podtrzymują stanowisko przedstawione w sprzeciwie, którego datę pozwany J. K. określił na dzień 19 lutego 2019 r.

W piśmie procesowym z dnia 1 lipca 2020 r. pozwani, reprezentowani przez pełnomocnika, sprecyzowali swoje stanowisko i wnieśli o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na ich rzecz kosztów postępowania sądowego. Pozwani podnieśli zarzut przedawnienia oraz nieudowodnienia roszczenia, a także podnieśli, iż powód dokonał nieskutecznego wypowiedzenia umowy oraz nieskutecznego doręczenia korespondencji, poza tym umowa kredytu zawierała klauzule niedozwolone i powód wyzyskał trudne położenie pozwanych.

W piśmie procesowym z dnia 10 lipca 2020 r. pozwani, reprezentowani przez pełnomocnika, sprecyzowali dodatkowo, że nie otrzymali oświadczenia o wypowiedzeniu umowy.

Strony podtrzymały stanowisko w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 stycznia 2014 r. pozwani J. K. i D. K. zawarli z powodem umowę kredytu konsumpcyjnego gotówkowego nr (...). Zgodnie z postanowieniami umowy pozwanym został udzielony na okres 84 miesięcy kredyt w kwocie 100.000 zł na sfinansowanie potrzeb konsumpcyjnych oraz kredyt dodatkowy w kwocie 2.909,22 zł na sfinansowanie prowizji bankowej i 13.926,86 zł na sfinansowanie opłaty za objęcie ubezpieczeniem grupowym. Łącznie do dyspozycji pozwanych bank postawił kwotę 116.836,08 zł. Pozwani zobowiązali się do spłaty powyższej kwoty w ratach miesięcznych wynoszących 2.320,16 zł płatnych do 19-ego dnia każdego miesiąca, przy czym pierwsza rata wynosiła nie więcej niż 2.164,83 zł.

Zgodnie z umową oprocentowanie kredytu i kredytu dodatkowego było zmienne, ustalane w oparciu o stopę procentową rynku międzybankowego WIBOR 3M o co najmniej 1,0 pp. Oprocentowanie w chwili zawarcia umowy wynosiło 16%. Natomiast w przypadku opóźnienia w terminowym regulowaniu rat kredytu bank będzie pobierał od niespłaconego w terminie kredytu podwyższone odsetki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP obowiązującej na dzień powstania zadłużenia przeterminowanego. W dniu zawarcia umowy czterokrotność tej stopy wynosiła 16%. Umowa określała w sposób szczegółowy sposób naliczania obu rodzajów odsetek.

Zgodnie z umową bank był uprawniony do wypowiedzenia umowy z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia w razie m.in. zwłoki z zapłatą pełnych rat wynikających z harmonogramu spłat za co najmniej dwa okresy płatności po uprzednim wezwaniu do spłaty wymagalnych należności w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania.

Na podstawie aneksu nr (...) do powyższej umowy kredytu z dnia 31 maja 2017 r. strony wydłużyły okres kredytowania o 36 miesięcy do dnia 19 stycznia 2024 r., a także wprowadziły karencję w spłacie rat kapitałowo-odsetkowych na okres 3 miesięcy.

Zarówno w umowie jak i w aneksie pozwani podali adres: (...), (...)-(...) H..

/dowód: umowa kredytu k.25-28 , aneks do umowy kredytu k.29-30/

W związku z zaległością w spłacie, pismami z dnia 7 maja 2018 r. powód wezwał pozwanych do zapłaty kwoty 4.581,47 zł, z czego 2.534,84 zł tytułem należności głównej, w terminie 14 dni pod rygorem wypowiedzenia umowy. Pisma zostały wysłane na adres: (...), (...)-(...) H..

/dowód: wezwania do zapłaty k.39-40, historia spłat k.115-117/

W związku z dalszym niewywiązywaniem się z obowiązku zapłaty, pismami z dnia 7 czerwca 2018 r., powód wypowiedział pozwanym umowę z zachowaniem terminu wypowiedzenia określonego w umowie. Pisma o wypowiedzeniu nie zostały podjęte przez pozwanych w terminie pomimo awizowania. Pisma zostały wysłane na adres: (...), (...)-(...) H..

/dowód: zestawienie należności i spłat k.15-24, wypowiedzenia wraz z kopertami oraz potwierdzeniem nadania k.34-38, k.41, historia spłat k.115-117/

Zadłużenie pozwanych z tytułu umowy o kredyt na dzień 27 lutego 2019 r. wyniosło łącznie 93.196,63 zł, na co składa się kwota 83.983,26 zł tytułem należności głównej (niespłacony kapitał), kwota 4.290,22 zł tytułem odsetek umownych za okres korzystania z kapitału w wysokości 10% od dnia 19 lutego 2018 r. do 7 sierpnia 2018 r., kwota 4.906,85 zł tytułem odsetek za opóźnienie w wysokości 10% od dnia 19 lutego 2018 r. do dnia 27 lutego 2019 r. oraz 16,30 zł tytułem opłat i prowizji.

/dowód: wyciągi z ksiąg banku k.14/

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości.

Odpowiedzialność pozwanych wynika z zawartej z bankiem umowy kredytowej. Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (wg stanu na dzień zawarcia umowy tj. Dz.U. z 2012 r. poz. 1376) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas znaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Zgodnie zaś z art. 78a ustawy Prawo bankowe przepisy ustawy stosuje się do umów kredytu i pożyczki pieniężnej, zawieranych przez bank zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie. Oznacza to, iż przepisy zawarte w ustawie o kredycie konsumenckim są regulacją podstawową dla tej umowy, zaś Prawo bankowe stosuje się do umowy o kredyt konsumencki w zakresie nieuregulowanym ustawą.

Okoliczność zawarcia umowy kredytowej była między stronami bezsporna. Pozwani w toku postępowania kwestionowali powództwo co do zasady powołując się ogólnikowo na liczne zarzuty dotyczące samego stosunku prawnego (przedawnienie, klauzule niedozwolone, bezskuteczność wypowiedzenia umowy) oraz okoliczności jego powstania (wyzyskanie przymusowego położenia), jednakże nie podali do żadnego z nich jakiegokolwiek argumentacji. Z kolei odpowiedzi na pozew samo pozwani odnieśli się do sprzeciwu od nakazu zapłaty, który nie został w rzeczywistości wniesiony.

W pierwszej kolejności odnieść należy się do zarzutu przedawnienia. Termin przedawnienia roszczeń banku wynikających z przedmiotowej umowy kredytowej określa art. 118 kc. Sąd miał na uwadze, iż zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy - kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1104), do przysługujących konsumentowi roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych, których terminy przedawnienia są określone w art. 118 i art. 125 § 1 ustawy zmienianej w art. 1, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

I tak zgodnie z art. 118 kc dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej termin przedawnienia wynosi trzy lata.

Bieg terminu przedawnienia należy liczyć od terminu wypowiedzenia umowy. Sąd przyjmuje przy tym, iż doręczenia oświadczeń powoda o wypowiedzeniu umowy były skuteczne, jak i poprzedzone były wymaganymi wezwaniami do zapłaty. W niniejszej sprawie termin przedawnienia należy liczyć od lipca 2018 r. Ponieważ powód wystąpił z roszczeniem w marcu 2019 r., uznać należy, iż termin przedawnienia w sprawie jeszcze nie minął.

W dalszej kolejności odnieść należy się do zarzucanego powodowi wyzyskania trudnego położenia pozwanych. Przy czym wyzyskanie przymusowego położenia, nawet przy niedoświadczeniu drugiej strony, nie powoduje bezwzględnej nieważności umowy. Ponadto z akt sprawy nie wynika, aby pozwani znajdowali się w trudnej sytuacji. Sami pozwani na żadnym etapie postępowania nie podają nawet okoliczności zawarcia umowy kredytu. Należy zatem przyjąć, iż pozwani wyrazili dobrowolną zgodę na zawarcie pożyczki i na jej spłatę. Natomiast zasady współżycia społecznego nakazują spłacanie swoich zobowiązań.

W zakresie zarzutu co do klauzul niedozwolonych wskazać należy, iż w niniejszej sprawie mamy do czynienia z sytuacją, w której pożyczkodawca jest przedsiębiorcą zajmującym się prowadzeniem działalności gospodarczej, między innymi w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych, a pozwani jako osoby fizyczne są konsumentem.

Zgodnie z przepisem art. 385¹ § 1 kc kryterium oceny decydującym o uznaniu klauzuli za niedozwoloną jest kształtowanie praw i obowiązków konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. W ramach kontroli incydentalnej, kiedy nie ma prejudykatu w postaci wyroku (...) uznającego postanowienia wzorca umownego za niedozwolone, sąd samodzielnie ocenia treść wzorca pod kątem nieuczciwego charakteru jego postanowień.

Pod pojęciem działania wbrew dobrym obyczajom kryje się wprowadzanie do umowy klauzul, które godzą w równowagę kontraktową stron takiego stosunku, natomiast przez rażące naruszenie interesów konsumenta rozumie się nieusprawiedliwioną dysproporcję - na niekorzyść konsumenta - praw i obowiązków stron, wynikających z umowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2006 r., I CSK 173/06). Dokonując oceny rzetelności określonego postanowienia umowy konsumenckiej należy zawsze rozważyć indywidualnie rozkład obciążeń, kosztów i ryzyka, jaki wiąże się z przyjętymi rozwiązaniami oraz zbadać jak wyglądałyby prawa lub obowiązki konsumenta w sytuacji, w której postanowienie to nie zostałyby zastrzeżone, pamiętając jednocześnie podczas dokonywania kontroli o tym, że każdorazowo istotny jest charakter stosunku prawnego regulowanego umową, który w danej sytuacji może usprawiedliwiać zastosowaną konstrukcję i odejście do typowych reguł wyznaczonych przepisami dyspozytywnymi.

W niniejszej sprawie strony zawarły umowę kredytu w oparciu o przygotowany przez powoda wzorzec umowy. W postępowaniu powód nie wykazał, aby postanowienia łączącej strony umowy dotyczące opłat miały być między stronami uzgodnione w sposób indywidualny (tj. przyjmowane w drodze negocjacji), zatem możliwe było ocenienie ich przez pryzmat art. 385¹ § 1 kc. Pozwani nie podali jednak, które klauzule w ich ocenie należy uznać za niedozwolone.

W ocenie Sądu treść umowy kredytu nie zawiera klauzul niedozwolonych w zakresie postanowień nie mających charakteru postanowień określających główne świadczenia stron, z kolei główne postanowienia określające główne świadczenia stron zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Sąd w tej ocenie wziął pod uwagę zwłaszcza wynagrodzenie prowizyjne w kwocie 2.909,22 zł. Rażące naruszenie interesów konsumenta oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym. Chodzi tu o znaczne odbieganie przyjętego uregulowania od zasad uczciwego wyważenia praw i obowiązków, a oceny tej nie należy ograniczać do kwestii czysto ekonomicznych. Przy ocenie dysproporcji świadczeń w zobowiązaniach wzajemnych należy brać pod uwagę nie tylko formalną równość praw i obowiązków stron, ale i równość materialną. Samo zaś nałożenie na pożyczkobiorcę obowiązku uiszczenia prowizji nie może być postrzegane za naruszające dobre obyczaje lub rażąco naruszające interesy konsumenta. Stosowanie tego rodzaju opłat przez instytucje

finansowe jest powszechnie praktykowane, gdyż ma zrekompensować w sposób zryczałtowany koszty ponoszone przez powyższe podmioty celem zawarcia umowy z konsumentami. Również działania powoda w zakresie nałożenia opłat dodatkowych nie zmierzało przy tym do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u klienta czy wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Zgodnie z umową łączącą strony bank może pobierać opłaty i prowizje według zasad i stawek określonych w umowie w przypadku czynności wynikających z umowy lub obsługi, zaś gdy kredytobiorca nie płaci w terminie spłat należności, bank jest upoważniony do podjęcia czynności windykacyjnych. Powyższe nie kształtuje praw i obowiązków konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, jednocześnie może naruszać rażąco ich interesy.

Na koniec należy odnieść się do skuteczności wypowiedzenia umowy przez powoda. W myśl mających zastosowanie w przedmiotowej sprawie przepisów, bank ma prawo złożyć oświadczenie o wypowiedzeniu w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu (art. 75 ust. 1 w zw. z art. 78a ustawy Prawo bankowe), jednakże strony mogły ukształtować stosunek prawny w powyższym zakresie w sposób odmienny od treści przepisów wskazanych ustaw, o ile byłoby to korzystne dla konsumenta (art. 47 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim). Zgodnie z umową kredytu bank miał prawo wypowiedzenia umowy z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia w razie zwłoki z zapłatą pełnych rat wynikających z harmonogramu spłat za co najmniej dwa okresy płatności po uprzednim wezwaniu do spłaty wymagalnych należności w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania.

W niniejszej sprawie bank prawidłowo wypowiedział umowę. W sprawie brak jest podstaw do przyjęcia, iż oświadczenia banku z dnia 7 czerwca 2018 r., doszły do pozwanych w taki sposób, że nie mogli się oni zapoznać z ich treścią (art. 61 kc). Pisma zostały wysłane za potwierdzeniem odbioru do każdego z pozwanych osobno na adresy korespondencyjne podane w umowie i aktualne również w niniejszej sprawie. Pozwani zaś nie wskazali na żadne okoliczności kwestionujące możliwość zapoznania się przez nich z treścią pism.

Mając powyższe na uwadze, w ocenie Sądu argumentacja pozwanych nie zasługiwała na uwzględnienie i służyła jedynie przedłużeniu postępowania.

Skuteczne wypowiedzenie umowy kredytu skutkuje wymagalnością roszczenia banku obejmującego niespłacone raty kredytu oraz odsetki kapitałowe i odsetki za opóźnienie.

Uznając zatem, iż powództwo jest w pełni uzasadnione zarówno co do zasady jak i wysokości, Sąd uwzględnił w całości żądanie powodowego banku i zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 83.983,26 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP rocznie, ale nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 28 lutego 2019 roku do dnia zapłaty, kwotę 4.290,22 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 marca 2019 roku do dnia zapłaty, kwotę 4.906,85 zł z ustawowym odsetkami za opóźnienie od dnia 4 marca 2019 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 16,30 zł. O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 - 2⁴ kc zgodnie z żądaniem pozwu.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Powód wygrał sprawę w całości, zatem pozwani obowiązani są zwrócić mu poniesione przez niego koszty postępowania. Dlatego też Sąd zasądził od pozwanych na rzecz powoda kwotę 4.680,92 zł, na co składa się kwota poniesionej przez powoda opłaty od pozwu w wysokości 4.659 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł oraz koszty notarialnego uwierzytelniania dokumentów wysokości 4,92 zł.

SSO Alina Gąsior